

**ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ (УКРАЇНА)
АЗЕРБАЙДЖАНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ (АЗЕРБАЙДЖАН)
ОПОЛЬСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ (ПОЛЬЩА)
САНКТ-ПЕТЕРБУРЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ (РОСІЯ)
СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИЙ ЛІЦЕЙ ІМЕНІ КСАВЬЄ БЕРНАРА
(ФРАНЦІЯ)
ТБІЛІСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНЕ
ДЖАВАХІШВІЛІ (ГРУЗІЯ)**

МАТЕРІАЛИ

МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ ТА КОНТРОЛЮ В СОЦІАЛЬНО-ОРІЄНТОВАНІЙ СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ»

15 січня 2015 року

м. Полтава

*Рекомендовано до друку Науково-методичною радою напряму
підготовки «Облік і аудит» факультету обліку та фінансів
Полтавської державної аграрної академії
(протокол № 5 від 3 грудня 2014 р.)*

**«Актуальні проблеми та перспективи розвитку обліку,
аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі
управління підприємством» : Матеріали Міжнародної
науково-практичної конференції, 15 січня 2015 р. – Полтава :
ПДАА, 2015. – 268 с.**

У збірнику розглядаються проблеми та перспективи розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємством. Докладно висвітлено еволюцію економічної думки та її вплив на розвиток бухгалтерського обліку; міжнародний та національний досвід розвитку системи обліку; сучасний стан та перспективи розвитку аудиту; фінансовий механізм розвитку підприємств, бюджетних та фінансово-кредитних установ; контроль і аналіз у системі антикризового управління підприємством.

© Колектив авторів, 2015

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ:

Голова організаційного комітету:

Аранчій Валентина Іванівна, кандидат економічних наук, професор, ректор Полтавської державної аграрної академії (м. Полтава, Україна).

Секретар організаційного комітету:

Романченко Юлія Олександрівна, кандидат економічних наук, доцент, заступник завідувача кафедри організації обліку та аудиту Полтавської державної аграрної академії з наукової роботи (м. Полтава, Україна).

Члени організаційного комітету:

Беридзе Теймураз, доктор економічних наук, професор, декан факультету економіки та бізнесу Тбіліського державного університету імені Іване Джавахішвілі (м. Тбілісі, Грузія);

Гавдзік Анджей, доктор технічних наук, професор, завідувач кафедри Інженерії процесів Опольського університету (м. Ополе, Польща);

Дорогань-Писаренко Людмила Олександрівна, кандидат економічних наук, доцент, декан факультету обліку та фінансів, завідувач, професор кафедри економічної теорії та економічних досліджень Полтавської державної аграрної академії (м. Полтава, Україна);

Левченко Зоя Михайлівна, кандидат економічних наук, доцент, завідувач, професор кафедри організації обліку та аудиту Полтавської державної аграрної академії (м. Полтава, Україна);

Малиш Михайло Никифорович, доктор економічних наук, професор, професор кафедри менеджменту Санкт-Петербурзького державного аграрного університету (м. Санкт-Петербург, Росія).

Мокієнко Тетяна Володимирівна, кандидат економічних наук, доцент кафедри бухгалтерського обліку Полтавської державної аграрної академії, заступник завідувача кафедри з наукової роботи (м. Полтава, Україна);

Плаксієнко Валерій Якович, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри бухгалтерського обліку Полтавської державної аграрної академії (м. Полтава, Україна);

Руссо Жан-Клод, викладач сільськогосподарського ліцею імені Ксав'єс Бернара (м. Венур, Франція);

Самєдова Мехрібан Тофік кизи, кандидат економічних наук, доцент, Азербайджанський державний економічний університет (м. Баку, Азербайджан).

Пономаренко Оксана Григорівна,
кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри бухгалтерського обліку,
Ковшар Марія Миколаївна,
студентка ОКР «Магістр» спеціальності «Облік і аудит»,
Полтавська державна аграрна академія, м. Полтава

ДИНАМІКА ЗМІН НОРМАТИВНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОБЛІКУ ЗАПАСІВ

Сучасні підприємства змушені вести облік за трьома напрямками: фінансовий за національними стандартами – для складання звітності для вітчизняних користувачів; податковий – для складання звітності з розрахунками з бюджетом та державними фондами; облік за міжнародними стандартами бухгалтерського обліку – для складання звітності для іноземних власників та інвесторів [2].

Державну політику у сфері регулювання бухгалтерського обліку в Україні реалізують Міністерство фінансів України, Національний банк України, Державне казначейство України, галузеві міністерства та відомства в межах повноважень, передбачених законодавством.

П(С)БО 9 «Запаси» визначає методологічні засади формування у бухгалтерському обліку інформації про запаси і розкриття її у фінансовій звітності. Проте, залишаються невирішеними ряд питань, що створюють методичну неузгодженість на практиці. Зокрема відсутній порядок бухгалтерського обліку виробничих запасів, що не використовуються у господарській діяльності підприємства більше одного року та не можуть бути реалізовані, у зв'язку з відсутністю попиту на них; не врегульовано бухгалтерський облік виробничих запасів, які надійшли безоплатно та не використовуються в господарській діяльності.

У міжнародних стандартах методологічні засади формування у бухгалтерському обліку інформації про запаси і розкриття її у фінансовій звітності визначають МСБО 1 «Подання фінансових звітів» та МСБО 2 «Запаси» [1]. Національні стандарти з обліку були розроблені на основі міжнародних з врахуванням національних особливостей економіки України, тому П(С)БО 9 «Запаси» має ряд спільних моментів з Міжнародним стандартом бухгалтерського обліку 2 «Запаси», зокрема, щодо умов визнання запасів і основних понять, пов'язаних з ними; рекомендації щодо використання методів оцінки запасів; розкриття інформації про запаси у формах фінансової звітності. Однак поряд з цим можна виділити й наступні відмінні

положення, що стосуються складу активів, які визначаються стандартами як запаси; оцінки запасів при надходженні; складу витрат, що не включаються до первісної собівартості запасів; оцінки запасів при вибутті та на дату балансу; розкритті інформації про запаси у звітності.

При порівнянні НП(С)БО 1, П(С)БО 9 та МСБО 2 можна помітити, що в даних нормативних актах відсутня єдина класифікація запасів. Так за МСБО 2 «Запаси» їх загальна класифікація така: товари, виробничі запаси, матеріали, незавершене виробництво, готова продукція. Проте з даної класифікації не зрозуміло, в чому полягає сутність виробничих запасів, якщо матеріали відображають окремим показником [1, ст. 142]. Аналізуючи П(С)БО 9 можна побачити таку класифікацію запасів: сировина та матеріали, незавершене виробництво, готова продукція, МШП та поточні біологічні активи. Ще одну більш детальну класифікацію запасів дає форма № 5 річної фінансової звітності «Примітки до річної фінансової звітності». У Плані рахунків бухгалтерського обліку для запасів призначено 9 рахунків класу 2, які за групуванням інформації про запаси не узгоджені з розділом «Запаси» у Примітках до фінансової звітності й фактично являють собою ще одну класифікацію запасів [1].

Методичні рекомендації щодо обліку запасів більш докладно роз'яснюють деякі положення П(С)БО 9 «Запаси». У даному нормативному документі значна увага приділяється документальному оформленню операцій з руху запасів. Щодо кожного зі шляхів надходження та вибуття запасів, визначені відповідні первинні документи.

При розкритті інформації у фінансовій звітності виникають принципові відмінності щодо деталізації інформації про виробничі запаси. Так, відповідно до вимог МСФЗ суб'єкт господарювання повинен надавати дані про суму запасів, визнаних витратами протягом звітного періоду, така вимога в національних стандартах відсутня. Під час переоцінки запасів за нормами П(С)БО надається інформація лише про суму збільшення чистої вартості реалізації запасів, які попередньо уцінені. МСФЗ, крім цієї інформації вимагає розкривати дані про суми уцінки запасів у звітному періоді, а також наводити обставини або події, що спричинили дооцінку виробничих запасів, які раніше були уцінені. Отже, МСФЗ, що надають більше свободи ведення бухгалтерського обліку, ґрунтуючись на застосуванні бухгалтерами професійного судження, змушує розкривати більше інформації про запаси в порівнянні з

національними стандартами [3].

Нормативне регулювання щодо відображення облікової інформації про запаси у фінансовій звітності зазнало значних змін у зв'язку із затвердженням НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». Відтак, згідно даного стандарту, у Балансі (Звіті про фінансовий стан) запаси відображаються єдиною статтею «Запаси» (р. 1100). Деталізувати інформацію щодо запасів можна за допомогою додаткових статей: 1101 «Виробничі запаси»; 1102 «Незавершене виробництво»; 1103 «Готова продукція»; 1104 «Товари».

Провівши критичну оцінку нормативно-правових актів, варто зазначити, що приведення української законодавчо-нормативної бази щодо запасів у відповідність із міжнародною – процес необхідний, складний, довготривалий та заплутаний, але необхідний.

Список використаних джерел:

1. Дубовая В. В. Відображення запасів у фінансовій звітності підприємств України за міжнародними стандартами / В. В. Дубовая, О. О. Шовкопляс // Економіка і регіон. – Полтава : ПолтНТУ, 2013. – №4 (41). – С. 141-147.

2. Заремба Н. В. Облік виробничих запасів за міжнародними стандартами [Електронний ресурс] / Н. В. Заремба, О. А. Петриченко. – Режим доступу : <http://www.rusnauka.com>.

3. Ловска І. Д. Нормативне регулювання бухгалтерського обліку виробничих запасів спиртової промисловості / І. Д. Ловска // Вісник ЖДТУ / Економічні науки. – 2013. – № 1 (63). – С. 124-128.

4. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку запасів № 2 від 10 січ. 2007 р. [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.

5. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 2 «Запаси» [Електронний ресурс] / Міністерство Фінансів України. – Режим доступу : <http://www.minfin.com.ua>.

6. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси» № 246 від 20 жовт. 1999 р. [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.

Науковий керівник – Пономаренко О. Г., к.е.н., доцент

Романченко Юлія Олександрівна,
кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри організації обліку та аудиту,
Герасименко Оксана Павлівна,
студентка ОКР «Магістр» спеціальності «Обліку і аудит»,
Полтавська державна аграрна академія, м. Полтава

ПРОБЛЕМА ТРАКТУВАННЯ ТЕРМІНІВ «ВИТРАТИ» ТА «ЗАТРАТИ»

Для аграрних підприємств основним видом операційної діяльності є сільськогосподарське виробництво. Кінцевим результатом якого, як правило є випуск валової продукції сільського господарства. Ця галузь визнана і представлена як одна з найважливіших галузей практично у всіх країнах.

Випуск продукції, яка буде реалізована, і одержання прибутку від цієї реалізації – головна мета виробничої діяльності підприємства. Характерною рисою виробничих процесів є виникнення витрат на виробництво продукції.

В сучасній вітчизняній економічній літературі науковці не досягли єдності щодо необхідності і правомірності вживання двох термінів «витрати» і «затрати». Проблема трактування цих термінів висвітлена не у багатьох науковців. Поняття «затрат» не закріплено на законодавчому рівні й у нормативних актах та ототожнюється з «витратами», тому на сьогоднішній день науковці надають перевагу вживати термін «витрати».

Так, Волкова О. Н. стверджує, що «витрати» – це будь-які виплати, що здійснює підприємство в процесі своєї господарської діяльності, вони відносяться перш за все до грошового потоку підприємства, оскільки потребують для своєї оплати грошових коштів. А «затрати» – це вартість оцінки ресурсів, використовуваних організацією в процесі своєї діяльності.

Інші науковці на, що термін «витрати» доцільно вживати на позначення грошей, коштів, витрачених на що-небудь, оскільки цей термін означає зменшення економічних вигод у звітному періоді у формі вибуття або використання активів чи виникнення заборгованості, що призводить до зменшення власного капіталу. А термін «затрати» слід розуміти як використання робочого часу, сил, сировини, матеріалів тощо, які вимірюються в натуральних вимірниках (годинах, кілограмах, тоннах і т. д.) [3].

Скрипник М. І. стверджує, що відмінностей у тлумаченні

Нездойминога Олена Євгеніївна, Козленко Юлія Вікторівна	81
ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ВИТРАТ ТА КАЛЬКУЛЮВАННЯ ПРОДУКЦІЇ РОСЛИННИЦТВА	
Плаксієнко Валерій Якович, Литвин Людмила Віталіївна	84
МЕТОДИ НАРАХУВАННЯ АМОРТИЗАЦІЇ: ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ	
Поддубна Наталія Миколаївна	86
ОСОБЛИВОСТІ ВІДОБРАЖЕННЯ ЗНИЖОК В ОБЛІКУ ТОРГОВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ	
Пономаренко Оксана Григорівна	89
ОСОБЛИВОСТІ ДОКУМЕНТАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ У СТВОРЕННЯ БАГАТОРІЧНИХ НАСАДЖЕНЬ	
Пономаренко Оксана Григорівна, Ковшар Марія Миколаївна	92
ДИНАМІКА ЗМІН НОРМАТИВНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОБЛІКУ ЗАПАСІВ	
Романченко Юлія Олександрівна, Герасименко Оксана Павлівна	95
ПРОБЛЕМА ТРАКТУВАННЯ ТЕРМІНІВ «ВИТРАТИ» ТА «ЗАТРАТИ»	
Романченко Юлія Олександрівна, Сліпченко Тетяна Григорівна	97
ОБЛІК РОЗРАХУНКІВ З ПОКУПЦЯМИ ТА ЗАМОВНИКАМИ: ПРОБЛЕМНІ СИТУАЦІЇ	
Скрипник Світлана Валентинівна	100
НЕОБХІДНІСТЬ ВЕДЕННЯ ОБЛІКУ ФЕРМЕРСЬКИМИ ГОСПОДАРСТВАМИ В РИНКОВИХ УМОВАХ	109
Собченко Аліна Миколаївна	103
ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ФОРМУВАННЯ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ОБСЛУГОВУЮЧИХ КООПЕРАТИВІВ	
Тоторкулова Лаура Нюрмановна	105
КОНЦЕПЦІЯ РЕФОРМИРОВАНИЯ БУХГАЛТЕРСКОГО УЧЁТА В РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ	
Тютюнник Світлана Василівна, Тютюнник Ірина Юріївна	111
ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКОВОГО ВІДОБРАЖЕННЯ ОПЕРАЦІЙ З ПІДКРІПЛЕННЯ БАНКІВ ГОТІВКОЮ	
Хвостенко Людмила Володимирівна	114
ОЦІНКА ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНOSTІ ПРИ РОЗРАХУНКАХ З ПОКУПЦЯМИ ТА ЗАМОВНИКАМИ	
Ходаківська Катерина Сергіївна	117
ДЕБІТОРСЬКА ЗАБОРГОВАНІСТЬ: ТЕОРЕТИЧНІ ТА ОБЛІКОВІ АСПЕКТИ	